
Spis treści

Przedmowa	9
-----------	---

Rozdział 1	
Rola społeczeństwa obywatelskiego w realizacji potrzeb społecznych	13
1. Społeczeństwo obywatelskie i jego funkcje	13
1.1. Pojęcie i cechy społeczeństwa obywatelskiego	13
1.2. Funkcje społeczeństwa obywatelskiego	17
1.3. Zależność między społeczeństwem obywatelskim a państwem	19
2. Potrzeby społeczne i ich specyfika	21
2.1. Definicje potrzeb i ich społeczne ujęcie	21
2.2. Miejsce potrzeb społecznych w hierarchii potrzeb jednostki	25
3. Formy realizacji potrzeb społecznych	31
3.1. Modele polityki społecznej	31
3.2. Rola państwa w realizacji potrzeb społecznych	36
3.3. Rynek i jego ograniczenia w realizacji potrzeb społecznych	40
4. Gospodarka mieszana jako alternatywa wobec państwa i rynku	43
4.1. Formy przejawiania się gospodarki mieszanej	43
4.2. Wzajemne relacje między państwem a rynkiem w gospodarce mieszanej	44
4.3. Wielopłaszczyznowe formy powiązań w gospodarce	47

Rozdział 2

Zadania trzeciego sektora i metody ich finansowania	50
1. Zależności między sektorami w gospodarce	50
2. Charakterystyka sektora nonprofit	52
2.1. Pojęcie i cechy sektora nonprofit	52
2.2. Związki między sektorem nonprofit i sektorem publicznym	56
3. Gospodarka społeczna i jej zakres	59
3.1. Krótka historia koncepcji gospodarki społecznej	59
3.2. Pojęcie i cechy gospodarki społecznej	61
3.3. Przedsiębiorstwo społeczne jako instytucjonalna forma przejawiania się gospodarki społecznej	66
3.3.1. Specyfika przedsiębiorstwa społecznego	66
3.3.2. Pojęcie i cechy przedsiębiorstwa społecznego	67
3.3.3. Rodzaje przedsiębiorstw społecznych i ich zadania	69
4. Trzeci sektor i metody jego zasilania	71
4.1. Pojęcie i zakres trzeciego sektora	71
4.2. Metody finansowania trzeciego sektora	74
4.2.1. Metody budżetowego zasilania instytucji trzeciego sektora	75
4.2.2. Rola indywidualnych osób w finansowaniu instytucji trzeciego sektora	82
4.2.3. Przedsiębiorstwo jako sponsor trzeciego sektora	83
4.2.4. Rola międzynarodowych organizacji w zasilaniu trzeciego sektora	85

Rozdział 3

Organizacja i zadania instytucji nonprofit w Polsce	90
1. Miejsce organizacji nonprofit w trzecim sektorze	90
2. Fundacje w Polsce i ich charakterystyka	91
2.1. Pojęcie i rodzaje fundacji	91
2.2. Procedura tworzenia i działanie fundacji	92
2.3. Przywileje dla fundacji i ich ocena	94
3. Zadania stowarzyszeń w gospodarce	95
3.1. Podobieństwa i różnice między stowarzyszeniem a fundacją	95
3.2. Pojęcie i rodzaje stowarzyszeń	96
3.3. Procedura tworzenia i działanie stowarzyszeń osób fizycznych	97
3.4. Specyfika stowarzyszeń osób prawnych	99
4. Rola fundacji i stowarzyszeń w gospodarce	100
5. Specyfika działalności pożytku publicznego	107
5.1. Zakres podmiotowy działalności pożytku publicznego	107
5.2. Zakres przedmiotowy	108
5.3. Działalność odpłatna i nieodpłatna organizacji pożytku publicznego	109
5.4. Warunki stawiane podmiotom starającym się o status działalności pożytku publicznego	109
5.5. Przywileje przyznawane organizacjom pożytku publicznego	110

5.6. Wymogi formalne niezbędne do uzyskania statusu działalności pożytku publicznego	110
5.7. Rola ofiarności ludności w zasilaniu organizacji pożytku publicznego	111
6. Bariery i czynniki rozwoju organizacji nonprofit w Polsce	115

Rozdział 4

Rola instytucji gospodarki społecznej w przeciwdziałaniu patologiom społecznym w Polsce	120
1. Rozwój gospodarki społecznej w Polsce	120
2. Przedsiębiorstwa społeczne jako instytucje gospodarki społecznej funkcjonujące w Polsce	125
3. Rola spółdzielczości w gospodarce polskiej	129
3.1. Pojęcie i cechy spółdzielni	129
3.2. Modele spółdzielczości i ich realizacja	130
3.3. Rozwój spółdzielczości w Polsce	131
4. Organizacje wzajemnościowe i ich specyfika	136
5. Przedsiębiorstwo społeczne jako forma zatrudnienia osób niepełnosprawnych	140
5.1. Osoby niepełnosprawne i ich uprawnienia	140
5.2. Podmioty tworzące miejsca pracy dla osób niepełnosprawnych	144
5.3. Przywileje dla Zakładów Pracy Chronionej	145
5.4. Rola ZFRON i PFRON w zasileniu zakładów pracy chronionej	146
6. Instytucjonalne formy przeciwdziałania bezrobociu	148
6.1. Pojęcie i skutki bezrobocia	148
6.2. Instytucje rynku pracy i ich rodzaje	152
6.2.1. Zróżnicowanie instytucji rynku pracy	152
6.2.2. Instytucje przygotowujące bezrobotnych do pracy	152
6.2.3. Instytucje tworzące miejsca pracy dla bezrobotnych	156
7. Zadania instytucji działających na rzecz ograniczania wykluczenia społecznego	160
7.1. Wykluczenie społeczne i metody jego ograniczania w Polsce	160
7.2. Spółdzielnie socjalne i ich zadania	161
7.2.1. Pojęcie i zakres działania spółdzielni socjalnych	161
7.2.2. Procedura tworzenia spółdzielni socjalnych	163
7.2.3. Finansowanie działalności spółdzielni socjalnych	164
7.2.4. Miejsce spółdzielni socjalnych w gospodarce	165
7.2.5. Specyfika zadań spółdzielni socjalnych i trudności w ich realizacji	167
7.3. Rola Centrów Integracji Społecznej (CIS) i Klubów Integracji Społecznej (KIS) w ograniczaniu wykluczenia społecznego	168
7.3.1. Zadania CIS	168
7.3.2. Finansowanie zadań CIS	170
7.3.3. Bariery rozwoju CIS	172
7.3.4. Zadania KIS i źródła ich finansowania	174

Rozdział 5

Kierunki rozwoju trzeciego sektora i ich wpływ na realizację zadań społeczeństwa obywatelskiego

1. Zmiany zakresu trzeciego sektora w Europie i ich uwarunkowania	175
1.1. Etapy przemian instytucji społeczeństwa obywatelskiego	175
1.2. Trzeci sektor i XIX-wieczna demokracja	176
1.3. Zróżnicowane podejście do trzeciego sektora po II wojnie światowej	176
1.4. Lata 70. i 80. XX wieku – odradzanie się społeczeństwa obywatelskiego	178
1.5. Koniec XX w. – gospodarka społeczna	180
2. Polskie doświadczenia w rozwoju trzeciego sektora	181
3. Perspektywy rozwoju trzeciego sektora jako instytucjonalnej formy przejawiania się społeczeństwa obywatelskiego	185
3.1. Różnice w rozwoju instytucji trzeciego sektora w Europie i w Polsce	185
3.2. Ocena możliwości rozwoju trzeciego sektora w Polsce	187
3.2.1. Pozytywy i słabości trzeciego sektora	187
3.2.2. Szanse i zagrożenia dla rozwoju trzeciego sektora	189

Bibliografia

193